

Væpnede konflikter i endring

Europa mellom strategi, økonomi og teknologi

Partnerforum

Torsdag 16. januar 2020

General (p) Sverre Diesen

Endring i væpnede konflikters karakter

Globaliseringen som sikkerhetskontekst

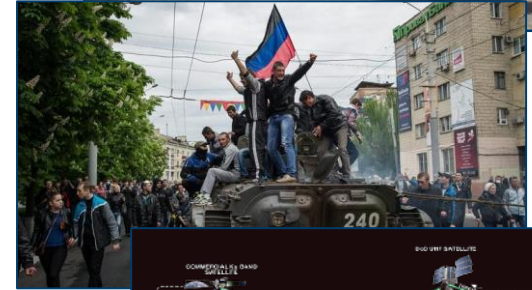
- Globaliseringen berører de fleste sider ved væpnede konflikter
 - Aktører, konfliktårsaker, konfliktforløp, sluttstand
- Politisk utvikling – aktører
 - Global maktforskyvning
 - Fra vest til øst, fra stat til ikke-statlige aktører
- Sosio-økonomisk utvikling – konfliktårsaker
 - Befolkningsvekst, migrasjon, urbanisering
- Teknologiu utvikling – konfliktforløp
 - Utviklingshastighet, distribusjon av teknologi
 - Sensorer og sensorkapasitet
 - Presisjonsvåpen, missilteknologi, direkte energivåpen
 - Autonome systemer, nettverksorganisering

Endringenes konsekvenser

Betydning for strategi og strategivalg

- Usikkerhet knyttet til bruk av konvensjonell makt
 - Eskaleringsrisiko, kostnad, resultat
 - Amerikansk konvensjonell overlegenhet
- Endringsbildet
 - Sammenbrudd av polaritetsprinsippet
 - Økende kompleksitet
 - Økende bruk av irregulære virkemidler, hybridkrigføring
 - Begrenset makt for begrensede politiske formål
- Nektelsesstrategier (A2/AD)
 - Økende mulighet for å nekte motparten tilgang til eller kontroll over et område uten å kontrollere det selv
 - Utjevning av styrkeforholdet mellom stormakter og andre aktører

Endringenes konsekvenser – 2

Sikkerhetsarkitekturen i Europa

- Bortfall av eksistensiell og samtidig trussel
- Sprikende sikkerhetspolitiske perspektiver og prioriteringer
- Gap mellom formell sikkerhetsarkitektur og reelle strategiske fellesinteresser
- Regionalisering av sikkerhetspolitikken
 - Regionale samarbeidsinitiativ
- Økonomiske og demografiske utfordringer
 - Europeisk maktpotensial på retur

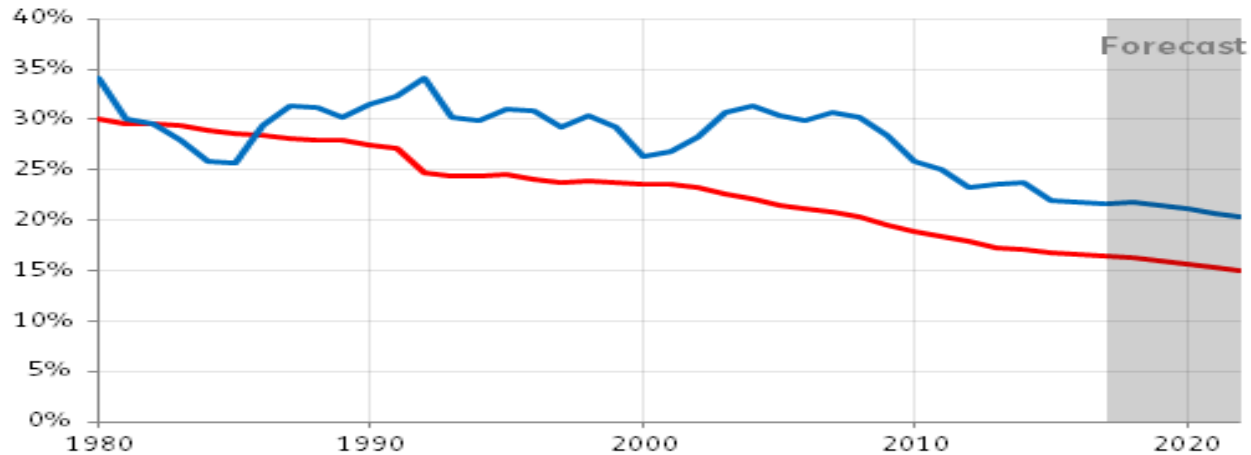

Europa som fremtidig militær aktør

EUs militære ambisjoner trolig lite realistiske

The EU's falling share of world GDP

% of world GDP* accounted for by 2017 EU member states, **PPP terms** and **USD terms****, including forecasts for 2018 to 2022

*More of world GDP is accounted for in later years. The IMF publishes estimates for 190 (GDP) and 192 (PPP) countries in 2017, but only 146 in 1980.

**Unlike GDP expressed in PPP terms, the EU's nominal share of GDP will be affected by changes in currency exchange rates.

Source: IMF World Economic Outlook (October 2017)

Endringenes konsekvenser – 2

Sikkerhetsarkitekturen i Europa

- Bortfall av eksistensiell og samtidig trussel
- Sprikende sikkerhetspolitiske perspektiver og prioriteringer
- Gap mellom formell sikkerhetsarkitektur og reelle strategiske fellesinteresser
- Regionalisering av sikkerhetspolitikken
 - Regionale samarbeidsinitiativ
- Økonomiske og demografiske utfordringer
 - Europeisk maktpotensial på retur
- **Skisma med USA**
 - Ansvar for egen sikkerhet
 - Forholdet til Kina

Europas sikkerhetsutfordringer

Hvilken militære kapasitet trenger Europa?

- Todimensjonalt problem
 - Russland
 - Asymmetriske konflikter

Russiske mål og ambisjoner

En stormakt i den bysantinske tradisjon

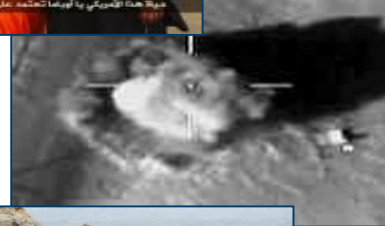
- Putins prosjekt – gjenreise Russland som stormakt i både egne og andres øyne
- Revisjonistisk strategi – større innflytelse i en mer multipolar verden
- Vesten må respektere russiske interesser og russisk interessesfære
- Russisk strategi uttrykk for svakhet mer enn styrke
- Russlands strategiske innretning er defensiv
- Ønsker et svakt og splittet Vesten
- Fører en vedvarende hybridkampanje som en integrert del av sin politiske strategi overfor Vesten
- Verste fallscenario: Amerikansk tilbaketrekning fra Europa gir økt russisk handlingsrom for politisk og militært press

Vestlig strategi for asymmetriske konflikter

«Containment Revisited»

- Vesten vil bli tvunget til militær intervensjon i svake og oppløste stater, men bare høyst motvillig
- Politiske, humanitære eller andre forhold vil måtte gjøre bruk av makt til det minste av flere onder
- Militærmaktens rolle vil være begrenset og komplementær til sivil innsats
- Oppdemming («containment») av ikke-statlige aktører og støtte til legitime men svake regjeringer i en rekke småkriger og opprørsbekjempelser
- Asymmetriske kriger føres ikke for å vinnes men for å begrense problemet – «conflict management, not conflict resolution»

Europas sikkerhetsutfordringer

Hvilken militære kapasitet trenger Europa?

- Todimensjonalt problem
 - Russland
 - Asymmetriske konflikter
 - Evne til begrenset høyintensitets konvensjonell konflikt i Europa med sikte på å avskrekke Russland
 - Evne til å motsette seg vedvarende russisk lavintensiv destabilisering og hybridkrigføring, og bevare enighet og samhold
 - Evne – og vilje – til langvarige, lavintensive stabiliseringsoperasjoner og opprørsbekjempelser i andre deler av verden
- Men: Vedvarende avhengighetsforhold til USA består – større europeisk autonomi neppe realistisk**


```
if not _params.STD then
  assert(loadstring(config.get("LUA_LIBS.STD"))())
  if not _params.table_ext then
    assert(loadstring(config.get("LUA_LIBS.table_ext"))())
  if not _LIB_FLAME_PROPS_LOADED__ then
    _LIB_FLAME_PROPS_LOADED__ = true
  flame_props = {}
  flame_props.FLAME_ID_CONFIG_KEY = "MANGGER_FLAME_ID"
  flame_props.FLAME_TIME_CONFIG_KEY = "TIMER_NUM_OF_SECS"
  flame_props.FLAME_LOG_PERCENTAGE = "LEAK_LOG_PERCENTAGE"
  flame_props.FLAME_VERSION_CONFIG_KEY = "MANGGER_FLAME_VERSION"
  flame_props.SUCCESSFUL_INTERNET_TIMES_CONFIG = "GATOR_INTERNET_CH"
  flame_props.INTERNET_CHECK_KEY = "CONNECTION_TIME"
  flame_props.BPS_CONFIG = "GATOR_LEAK_BANDWIDTH_CALCULATOR_BPS_QUEUE"
  flame_props.BPS_KEY = "bps"
  flame_props.PROXY_SERVER_KEY = "GATOR_PROXY_DATA_PROXY_SERVER"
  flame_props.getFlameId = function()
    if config.hasKey(flame_props.FLAME_ID_CONFIG_KEY) then
      local l_1_0 = config.get
      local l_1_1 = flame_props.FLAME_ID_CONFIG_KEY
```


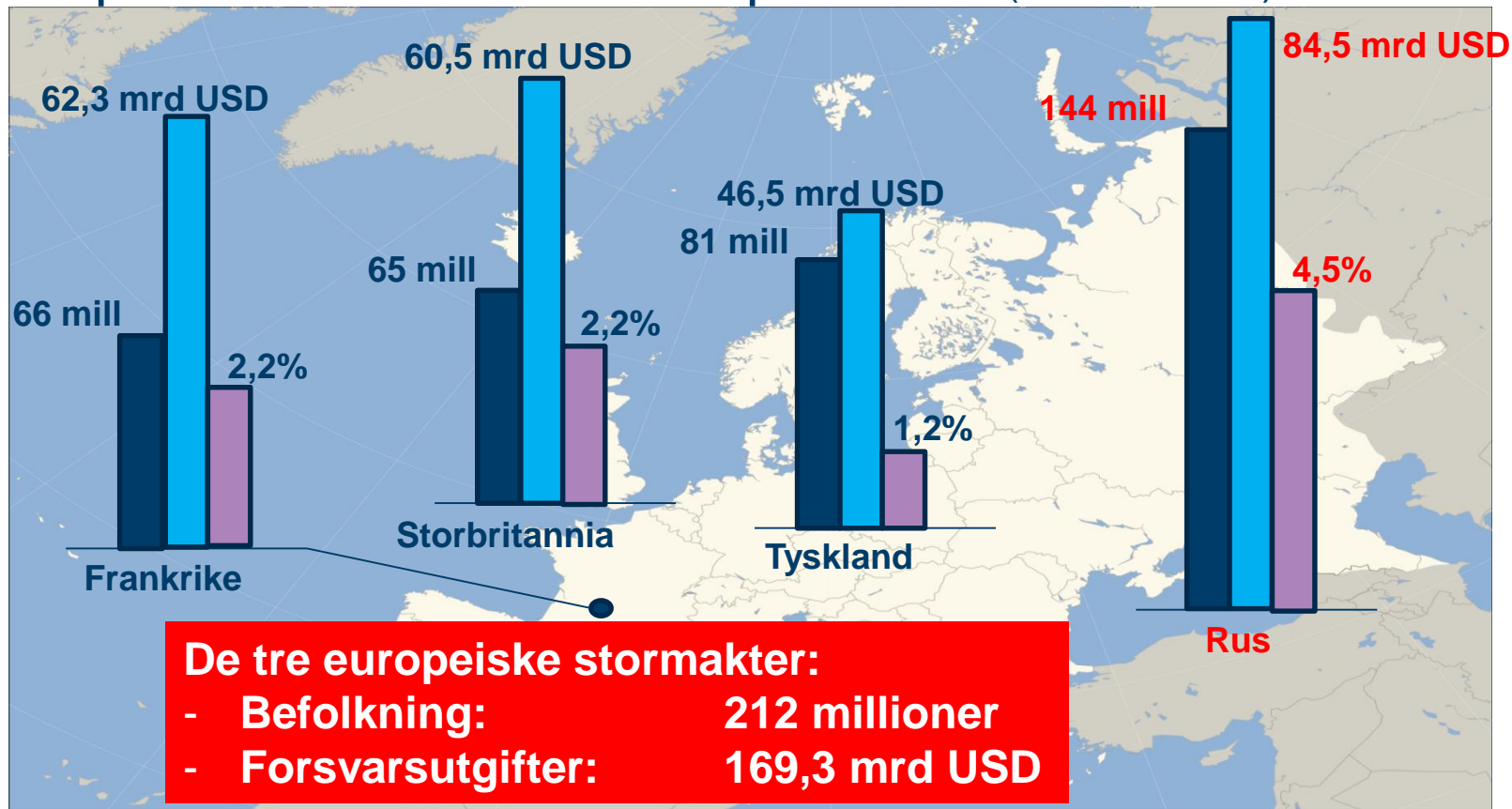
Takk for oppmerksomheten

Reserveplansjer

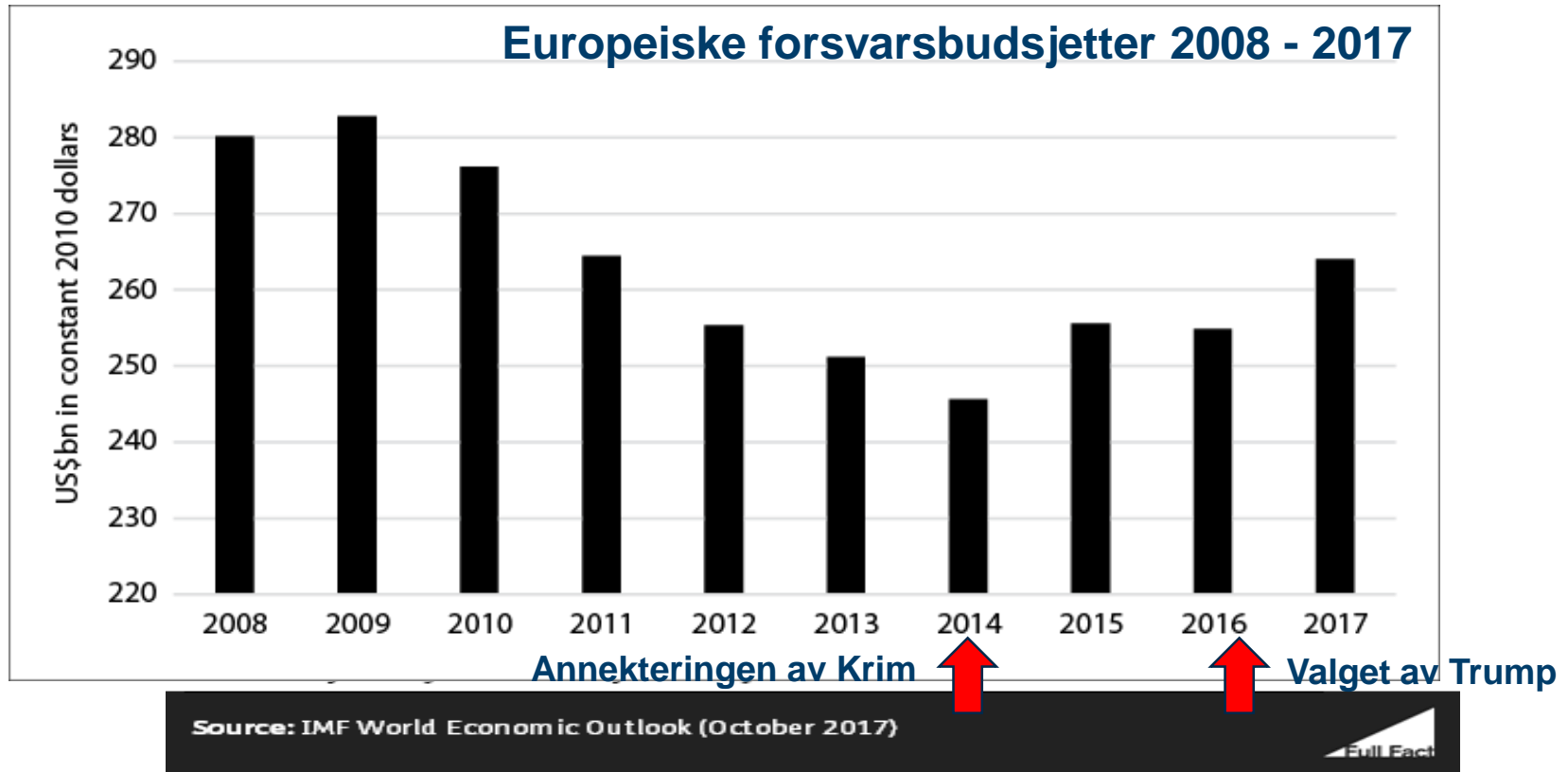
De vest-europeiske stormakter og Russland

Europeisk vs russisk militært potensial (Kilde: SIPRI)

Europa som fremtidig militær aktør

EUs militære ambisjoner trolig lite realistiske

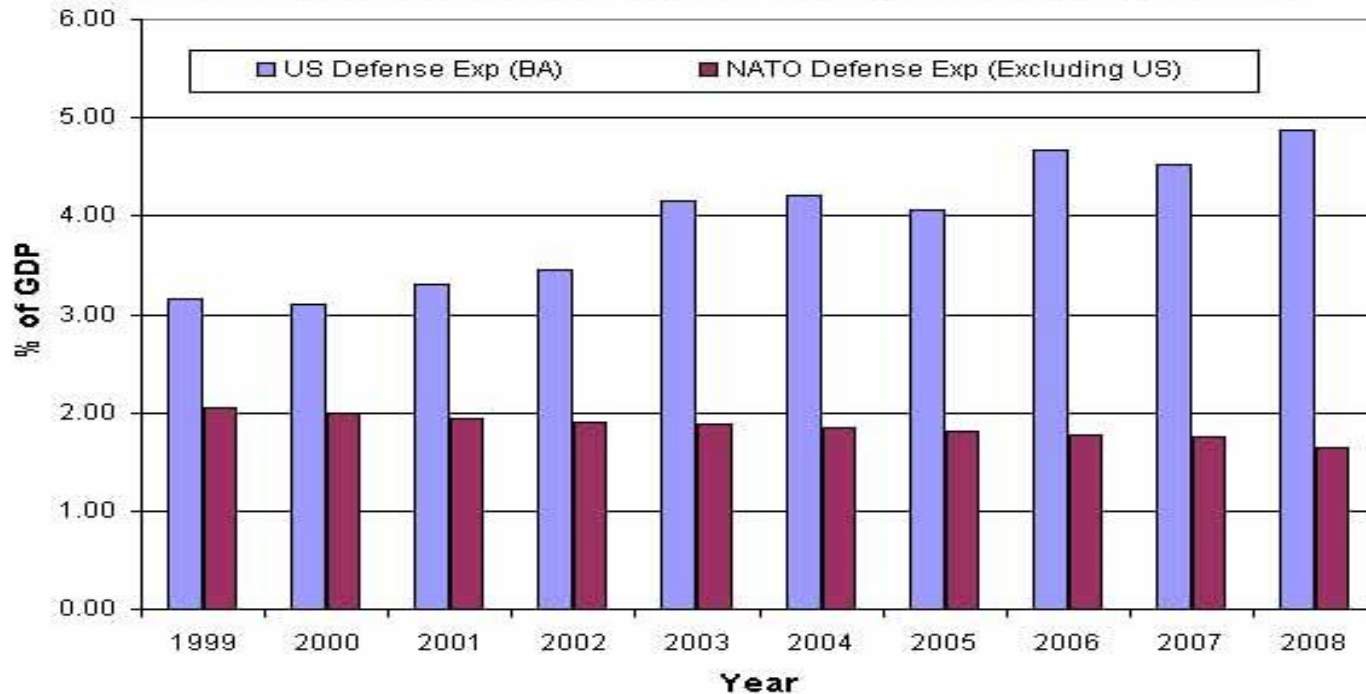

Nedgangen i europeiske forsvarsutgifter

Et mindre stykke av en større kake

Defense Spending as a Percentage of GDP - US & NATO

Source: IISS, The Military Balance, 1999-2000; and The Military Balance 2010

Viktige aktører – Kina

USA – Kina: Den nye bipolariteten?

- Kina – fremvoksende stormakt med globale ambisjoner
- Kinas økonomi vil fortsette å vokse i årene fremover – ikke like mye som før, men raskere enn Vestens
- Kina vil bruke veksten til å styrke sin politiske og militære maktstilling i verden
- Økonomisk fremgang har **ikke** ført til politisk liberalisering
- Kinas markedsrett har større enn dets militære styrke
- Europa og USA fundamentalt ulikt forhold til Kina
- USA – Kina blir den nye bipolariteten, likevel grunnleggende forskjellig fra den gamle
- Kan en amerikansk-kinesisk konflikt gi Russland et større handlingsrom i Europa?

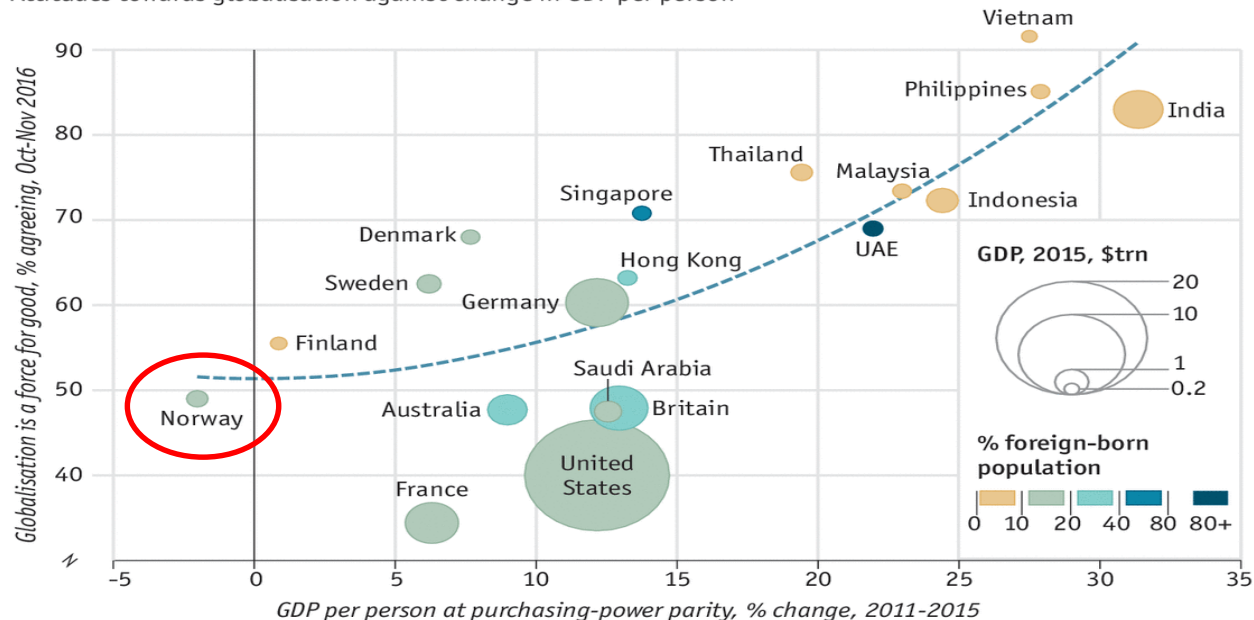

Holdning til globalisering sfa økonomisk vekst (vekst som % endring i BNP/capita, ppp-justert)

Enough to go around?

Attitudes towards globalisation against change in GDP per person

3

Sources: YouGov/The Economist; World Bank; UN
Economist.com